

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

#EY
ZA TEBE

Povodom 10. oktobra, Svetskog dana mentalnog zdravlja, **Pokret za mentalno zdravlje**, čiji su osnivači i nosioci Caritas Srbije, Mreža za mentalno zdravlje NaUm, Udruženje Prostor, Mreža psihosocijalnih inovacija (PIN) i inicijativa Za tebe #VAŽNO JE, u saradnji sa **Institutom za mentalno zdravlje i Gradskim zavodom za javno zdravlje** sprovodi kampanju pod nazivom **MOŽE DA SE DESI SVAKOME** u cilju podizanja svesti o značaju prevencije i zaštite mentalnog zdravlja i borbe protiv stigmatizacije osoba sa mentalnim smetnjama.

Kampanja se realizuje u okviru nekoliko projekata koje finansiraju Evropska unija i Švajcarska Vlada, pod sloganima:

- DA LI STE VI NORMALNI?
- ZA TEBE#VAŽNO JE!
- SVAKO MOŽE DA PUKNE!

Pozivamo sve građane da posete **BEOGRADSKI FESTIVAL ZA MENTALNO ZDRAVLJE**, koji će se u okviru kampanje održati 9. oktobra na Dorćolu, u prostoru "Miljenko Dereta". Agendu možete pročitati [OVDE](#)

Mentalno zdravlje može imati značajan uticaj na sve oblasti života, na školovanje, radni učinak, odnose sa porodicom i prijateljima, sposobnosti za funkcionisanje u zajednici. Kampanjom želimo da ukažemo na neke važne činjenice:

- oko **800 miliona ljudi** (10.7%) širom sveta živi sa nekim problemom koji se tiče mentalnog zdravlja,
- **dve trećine** ovih ljudi nikada ne zatraži pomoć iz stida ili straha,
- ekonomski troškovi prouzrokovani prisustvom duševnih poremećaja čine više od **4% BDP-a širom sveta**,
- **depresija** je vodeći uzrok invaliditeta,
- svake godine u svetu se izvrši više od **800.000 samoubistava**.
- prema procenama Svetske zdravstvene organizacije za 2019. godinu u zemljama Evrope **4,3% stanovnika ima depresiju**, a nakon izbijanja epidemije kovida, procenjuje se da su se ovi procenti značajno uvećali,
- **Srbija je među vodećim zemljama** u Evropi po broju prijema na urgentno lečenje zbog **predoziranja sedativima**, a lekove za smirenje u našoj zemlji konzumira više od 20% ljudi, dok je kod skoro 5% ta upotreba na kritičnom nivou.
- u Srbiji postoje **4 specijalizovane bolnice** za psihijatrijske bolesti u kojima je veliki broj korisnika dugoročno smešten, po **nekoliko godina, pa čak i decenija**, jer nedostaju odgovarajuće usluge u zajednici koje bi omogućile resocijalizaciju i inkluziju ovih osoba u društvo.

Učesnici kampanje su složni u oceni da je neophodan rad na unapređenju mentalnog zdravlja pojedinaca, ali i društva u celini, putem promocije mentalnog blagostanja, prevencije mentalnih poremećaja i napora da se poveća pristup kvalitetnoj zaštiti mentalnog zdravlja uz poštovanje ljudskih prava i dostojanstva svakog čoveka.

Osobe sa mentalnim smetnjama najčešće ne potraže pomoć iz stida ili straha od surove reakcije okoline. Stid nije opravdan, ali strah nažalost jeste. Osobe sa mentalnim smetnjama često su stigmatizovane, diskriminisane, zanemarene i odbačene od strane društva, pa čak i iz kruga najbližih. Za njih se podrugljivo kaže da su „odlepile, skrenule, pukle, flipnule...”. Okruženje je takođe sklono da negira postojanje njihove bolesti i da ne veruje ovim ljudima, smatrajući da su lenje, razmažene i da izmišljaju bolest kako bi privukle pažnju.

Kampanjom želimo da ukažemo na to da su mentalne smetnje bolesti, poput bilo kojih drugih, kardiovaskularnih ili pulmoloških, i da uz odgovarajući tretman **moгу efikasno da se leče**, naročito ako se sa lečenjem započne na vreme. Apelujemo na ljude da ne oklevaju u traženju pomoći.

Za razliku od ljudi, mentalni poremećaj ne diskriminiše i ne bira ni pol, ni uzrast, ni zanimanje, ni nivo inteligencije ili obrazovanja... Niko nije imun! **MOŽE DA SE DESI SVAKOME!**

